

Zaključci sa okruglog stola na temu „Imovinskopravni zahtjevi žrtava ratnih zločina u okviru krivičnog postupka - naredni koraci u cilju unaprjeđenja prakse unutar entitetskog pravosuđa”

TRIAL International u BiH je 14.02.2017. godine u Doboju, organizovao okrugli sto na temu „Imovinskopravni zahtjevi žrtava ratnih zločina u okviru krivičnog postupka - naredni koraci u cilju unaprjeđenja prakse unutar entitetskog pravosuđa”. Okrugli sto je okupio predstavnike/ce entitetskih tužilaštava i sudova, te pravne eksperte/ice iz domaćih i međunarodnih organizacija u cilju nastavka diskusije o narednim koracima i unaprjeđenju postojeće prakse na entitetskom nivou. Nakon završetka diskusije prisutni su iznijeli sljedeće zaključke:

- Učesnici/ce su se složili/e da žrtve ratnih zločina odnosno oštećene osobe nisu adekvatno informisane o njihovim pravima vezano za ostvarivanje imovinskopravnih zahtjeva u okviru krivičnog postupka. Potrebno je postojanje jasno definisanog sistema na koji način bi one trebale biti upoznate o detaljima podnošenja imovinskopravnog zahtjeva.
  - Vezano za navedeni zaključak pomenuta je distribucija oštećenima obrazaca za pripremu prijedloga za ostvarivanje imovinskopravnih zahtjeva, koje je objavila Misija OSCE-a u BiH, i to već u fazi istrage. Također, pomenuta je potreba njihovog isticanja na vidljivim mjestima kao što su web stranice tužilaštava/sudova i prostorija u kojima oštećene borove tokom dolaska u navedene institucijama, te slanje istih poštom uz poziv oštećenima.
  - Istaknuto je da je potrebno ostvariti jednostavniju, prilagođenu komunikaciju sa žrtvama po ovom pitanju.
- Ukazano je na to da je veoma bitno da tužitelji, sudije, kao i ostali predstavnici pravosudnih institucija sprovode obaveze koje se navode u Zakonu o krivičnom postupku BiH, a koje između ostalog uključuju sljedeće:
  - Tužitelji tokom inicijalnih kontakata sa preživjelima ratnih zločina trebaju da ih informišu o mogućnosti ostvarivanja imovinskopravnog zahtjeva kao i načinu popunjavanja obrasca, te eventualno uputiti oštećene na

zavode/centre za pružanje besplatne pravne pomoći i nevladine organizacije koje se bave ovom problematikom.

- Također je navedeno da tužioci trebaju već u toku istrage prikupljati dokaze i vršiti provjere koje se tiču imovine optuženih, te poduzimati korake koji bi doveli do određivanja mjera obezbjeđenja, kako bi se osigurala naplativost kasnije dosuđenog iznosa naknade štete.

- Kao bitan segment aktivnosti tužitelja je pomenuto da prije izdavanja naredbe za vještačenje treba provjeriti s oštećenim licem da li želi podnositi imovinskopravni zahtijev, te da u slučaju potvrdnog odgovora, naredba obuhvata i segment utvrđivanja vidova štete, kako bi to kasnije poslužilo kao adekvatan osnov za utvrđivanje različitih vidova naknade štete, u skladu sa pravilima obligacionog prava.

- Nadalje, učesnici/ce su se također složile/i da koraci neophodni za realizaciju imovinskopravnog zahtijeva ne dovode do odugovlačenja krivičnog postupka.

- Također je zaključeno da bi Centri za edukaciju sudija i tužilaca (FBiH i RS) trebali u svoje programe edukacija uvrstiti i teme koje se tiču imovinskopravnih zahtjeva ratnih žrtava, uključujući i mjere obezbjeđenja, naredbe za vještačenje, odlučivanje o postavljenim zahtjevima i slično. Pomenuto je da bi bilo bitno da i istražitelji, koji prvi i najčešće dolaze u kontakt s oštećenim licima, budu upućeni u zakonske obaveze i mogućnosti vezano za ostvarivanje imovinskopravnih zahtijeva.
- Učesnici/ce su se složili/e i oko toga da su potrebne izmjene Zakona o parničnom postupku i Zakona o izvršnom postupku kako bi se osigurala kontinuirana zaštita identiteta svjedoka koji su svjedočili u krivičnim postupcima, i u toku parničnih i izvršnih postupaka pokrenutih u svrhu nadoknade štete.
- Jedan od dugoročnih ciljeva je osnivanje državnog Fonda za kompenzaciju žrtava, sa jedinstvenim procedurama za ostvarivanje naknade štete od strane svih žrtava u BiH u onim prilikama kada je nemoguće ostvariti naknadu štete od samog počinitelja zločina.
- Zaključci sa održanog okruglog stola će biti proslijeđeni Visokom sudskom tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.